

Alfrids produkter.

Målningsråd och vanliga frågor

Varför väljer man att måla med tjärfärg?

Tjära har en lång historia av att användas som behandling och skydd av trä på exempelvis båtar och kyrktak. Tjära utvinns från barrträ (främst furu) och består till stor del av kåda och terpentin. På så vis är tjära en ren naturprodukt som ger trä väldigt skyddande egenskaper och ett naturligt utseende.

På vilka ytor kan tjärfärg användas?

Trärent virke, grovt, finsågat eller hyvlat. Även på hårdare ädelträslag. Mer spädning krävs vid hårdare ytor (tumregel är 20% spädning med balsamterpentin). Pigmenterade tjärfärger används främst på vertikala/stående ytor på hus och kan även målas på plank, sjöbodas, blomsterlådor, stolpar och staket mm. Ljus tjärolja är lämplig för horisontella ytor som trädäck och altan.

Tjärfärg kan också målas på slamfärgade ytor och ytor som har färgats med järnvitriol.

Ytor som har målats med akrylfärger eller annan täckfärg kan inte tjäran tränga in i.

Vad ska man tänka på innan man börjar?

Tjära luktar! Särskilt vid målning och ofta en tid efter. Vid ytor utsatta för solljus så avtar lukten snabbare då solens UV-ljus kommer åt tjäran. Ska man måla tätt inpå grannarna så kan det vara en god idé att prata med dem först.

Vilket förarbete behövs innan målning med tjärfärg?

Börja som regel alltid med att tvätta ytan med målartvätt innan målning. Detta för att motverka alger, sporer och organisk påväxt på virket som kan börja mögla eller skapa missfärgningar.

Trärena ytor kan därefter målas när de torkat ordentligt.

Ytor som tidigare målats med slamfärg behöver först tvättas och sen borstas med hård borste så att lössittande flagor tas bort. Samma gäller för ytor som tidigare behandlats med järnvitriol.

Hur mycket tjärfärg behöver man?

Beräkna att 1 liter pigmenterad tjära täcker 5-8 kvadratmeter. Åtgången varierar beroende på om det är en första strykning på trärent och mer sugande underlag, eller en andra strykning när träet är mer mättat.

Målningsråd (2)

**Alfrids
produkter.**

Vilken pensel bör användas med tjärfärg?

Tjärfärg ska arbetas in i träet ordentligt. Det är väldigt viktigt att inget överflöd lämnas utan att tjäran får tränga in ordentligt i träet. För bästa resultat rekommenderas en pensel med blandborst, alltså en mix av syntet och naturborst.

Behöver tjärfärgen spädas?

Våra pigmenterade tjärfärger är färdiga att måla med direkt men kan spädas med balsamterpentin om man önskar en mer laserande effekt och en inte lika koncentrerad och täckande färg. Tjärfärgen måste däremot spädas vid målning på hårdare trä som hyvlat virke.

Undantaget bland de pigmenterade tjärfärgerna är vår Tjårlasyr Vitriolgrå som är färdigspädd med balsamterpentin.

Värma tjäran och få den mindre trög?

Äkta trätjära är trögflytande och känns därför trög när man börjar röra i den. Ett tips för att få tjäran mer lättarbetad och lösare är att först värma den till ca 40-60 grader. Detta görs med fördel genom att ställa burken i ett hett vattenbad. Alternativt kan burken försiktigt värmas på en spisplatta. Väldigt viktigt är då att värma under omrörning så att det inte bränner i botten.

Hur många strykningar?

Två strykningar rekommenderas från början, beroende på underlag och om ytan varit målad tidigare. Säkerställ att ytan torkat ordentligt innan nästa strykning, minst 1-2 dygn beroende på hur bra tork som vädret ger.

Tjära på slamfärg (rödfärg) eller på järnvitriol?

Ytor som tidigare målats med slamfärg behöver först tvättas och sen borstas med hård borste så att lössittande flagor tas bort. Samma gäller för ytor som tidigare färgats med järnvitriol. Viktigt är att först provmåla på en liten yta. Slutresultatet och hur väl tjäran täcker kan variera beroende på underlaget, t.ex. hur uttorkat virket är och hur blekt och sliten den tidigare slamfärgen eller järnvitriolen har blivit. Generellt ska det ha gått flera år för att virket ska suga in tjäran ordentligt.

Är tjärfärg övermålningsbar?

Tjärfärg tränger in djupt i träet och ger ett naturligt långvarigt skydd som samtidigt bevarar träets naturliga utseende och känsla. Ska ej målas över med andra färger. Som regel brukar man säga "en gång tjära, alltid tjära". Tjårade ytor övermålas med tjära med ett generellt intervall på mellan 5-10 år. Tiden varierar naturligtvis beroende på ytans utsatthet för sol, väder och klimat och hur många strykningar man gjorde från början.

Målningsråd (3)

**Alfrids
produkter.**

Vad är tjära med vitriol?

På marknaden finns flera tjärprodukter med ordet "vitriol" i namnet. Exempelvis tjärvitriol eller vitriolgrå tjärlasyr, det sistnämnda från Alfrids produkter. Dock finns ingen järnvitriol (järnsulfat) i produkterna. Järnvitriol är ett pulver som blandas med vatten och sen stryks på ytan som färgas gråaktig. Detta ger inget skydd mot fukt eller behandling i övrigt av träet, men har blivit en populär färgning av träet.

Genom att pigmentera tjäran kan man få ett utseende som är väldigt likt det som järnvitriol ger, men med tjärans egenskaper som ger ett långvarigt och naturligt träskydd för träet.

Hur ofta behöver jag måla om?

Tjärade ytor övermålas med tjära med ett generellt intervall på mellan 5-10 år. Tiden varierar naturligtvis beroende på ytans utsatthet för sol, väder och klimat och hur många strykningar man gjorde från början. På utsatta sidor som söderläge kan ommålningsintervallet bli tätare

Ett gott råd är att göra en första strykning av fasadpanelen innan den sätts upp. Därefter görs en andra strykning när panelen är på plats.

Vad ska man tänka på när man väl målar?

- Säkerställ god ventilation! Måla gärna när det blåser eller fläktar och undvik att måla inomhus om inte fullgod ventilation finns. Fasadbräder kan strykas en första omgång liggande innan de sätts upp, men undvik att stå och stryka vid fuktig väderlek. Det kommer förlänga torktiden avsevärt.
- Rör om noga! Både före och under målning.
- Rekommenderas att alltid måla vid minst 10 graders dygnsmedeltemperatur. Då är tjäran som mest lättarbetad och torkar bättre. Måla gärna i solljus, det påskyndar torktiden och lukten avtar snabbare där solen kommer åt.
- Tänk på att måla hela längder uppifrån och ner, annars kan synliga skillnader uppstår när tjäran torkar efter att ha strukits på med ett "avbrott" mitt på en fasadbräda.

Kan man måla altan, trall och trädäck med tjära?

Ja, med produkten ljus tjärolja går det utmärkt! Men det är viktigt att trädäck och altaner i tryckt virke har torkat ut ordentligt innan det behandlas med tjärolja, detta för att tjäran ska tränga in ordentligt. Samma sak gäller om trallen varit oljad tidigare. Så länge den har torkat ut ordentligt, flera år, så att den ser riktigt torr ut, så kan den strykas med tjärolja.

Tänk på att måla med pensel och undvik i största möjliga mån spill mellan trallen. Tjärolja som rinner ner mellan trallen kommer ha svårt att torka och därmed lukta under lång tid framöver. För tjäran som utsätts för sol kommer lukten att avta redan efter några dagar eller vecka. Men en svag tjärdoft kommer alltid göra sig påmind när solen ligger på en varm dag, eller om man sätter näsan mot träet.